

Иван Вазов

Крали Марко и пушката

легенда

Умори се Крали Марко еки,
умори се само да надвива,
срещу му юнак не иде веки:
умори се Марко да почива.

– Марковице, ставай ми от скута,
донеси ми вино тройгодишно,
да разтопля кръв юнашка, люта,
да разтуша мое сърце грижно.

Бойно поле зарад мен трънся
няма веки битки, ни победи,
остра сабя веки плесеняса,
силен боздуган ръжда изеде.

Кон ми хранен цвили във обори,
ядно сърце във гърди ми цвили:
няма с кого Марко да се бори,
да покаже свои стари сили.

Ми дотегна одих неповолен,
да те галя с думи се умилни –
ако стар съм – не съм хил, ни болен:
имам сила – няма вече силни.

Ех, налей ми вино тройгодишно,
черна тъга в душа да задреме,
нека пламне мое сърце грижно,
нека спомни юнашко време!

Хитра булка Марковица млада.
Тя го черпи, тихо му говори:
– Чувай, Марко, що ще ти обада:
девет годин как се тук затвори.

Вино пиеш, ядни сбориш думи,
силни няма – слабите нехаеш,
по гори не ходиш и по друми,
какво става по света, не знаеш.

Ех, ти, Марко, мой соколо сиви,
много теб земя те е фалила,
но сега се никой теб не диви,
не се слави Марковата сила.

Хитър дявол нов лък изнамери:
вместо стрели – гръм и огън дава,
сили с него не смей да се мери,
слаб с юнака вече равен става.

Бре разсмя се Крали Марко силни,
двори екнат, въздухът се тръси,
плесна с ръце голи, многожилни,
па засука свои дълги въси.

– Глупава си и, невесто мила,
теб се пада да наливаш чаши:
няма сила Марковата сила
да надвие – Марка да уплаши!

Знаеш колко земи аз избродих,
колко свалих левенти делии,
сто арапа в черен гроб проводих
и изтрепах триста кеседжии.

Нема юнак мене да обори,
да продупчи моя медна риза,
остра сабя рана ми не стори,
змейка стрела мене не прониза.

Мойто копье фърка в небесата,
мойта сабя гори разлюлява,
мощна ръка тежки скали мята,
под крака ми камък тесто става.

Зачерви се булка белолика,
на мермер чардаци си изскочи,
пушка нова свали от полица,
я положи пред Маркови очи.

Пак засмя се Крали Марко силни,
двори екнат, въздух цял трепери:

– Ех, туй Марка може ли да жилне?
Да ме сплашиш с туй ли ти намери?

И подфърли Марко, юнак харен,
тежка пушка, като перо лека...
Озова се Филип, чер маджарин,
хирът юнак, дошъл отдалеко.

Се провикна Крали Марко смяшно:
– Кажи, Филип, юнак сладкодумни,
как се вика това нещо страшно,
дето плаши жени плиткоумни?

– Силний Марко, туй се вика пушка.
– А туй зърно? – Куршум смъртоносни!
– Стой, Филипе! Нима тая шушка?
– Мъртъв пада, тя когото косне!

Удиви се Крали Марко стари,
слисаха го тия страшни думи,
се навъси, чашата удари
от такива Филипови глуми.

Хитър Филип пушката наложи.
– На кои деца играта взе ти?
Дай да види Марко дали може
бари кожата му да усети.

Опря пушка в длан широка, стара,
па опъна Крали Марко смело.
Пушка пукна, мъжка длан прокара:
побледня му високото чело.

– Марковице! Тук за мен е тесно!
Господ вече храбрите не люби,
кога дете пеленаче лесно
може първи юнак да погуби!

Рече, в тъмна пещера отиде,
легна, заспа на каменни плочи...
Веч пет века: никой го не види –
до ще време Марко пак да скочи.

1883 г.

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Дия Ангелова, Мартин Митов, Живко Иванов и студенти от Пловдивския университет

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5225>]